

Varför och vilka bollspel i skolan?

Oscar Wareborn

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

Självständigt arbete grundnivå 169:2012

Idrott fritidskultur och hälsa för skolår 7-9 och gymnasieskolan Ht 2012

Seminariehandledare: Bengt Larsson

Handledare: Rolf Carlson

(Examinator för lärarprogrammet): Staffan Hultgren

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Drygt en tredjedel av idrottslektionerna innehåller någon form av boll, enligt statistiken. Så behöver det inte vara på alla skolor men den generella statistiken säger det. Skolan som studien gjordes på är en av många skolor som har mycket bollspel på idrottsundervisningen. Syftet med den här undersökningen är att undersöka varför man använder bollspel till så stor del av idrottsundervisningen.

- Vad lär sig eleverna av bollspel?
- Vilka bollspel används mest under idrottsundervisningen?
- Vilka bollspel används minst under idrottsundervisningen?
- Vilka för- och nackdelar finns det med bollspel?

Metod

Det här är en kvalitativ undersökningsstudie med intervjuer som hjälp. Detta för att få så djupgående svar som möjligt. Intervjupersonerna valdes genom ett bekvämlighetsurval och bestod av två idrottslärare och fyra elever.

Resultat

Under skolans idrottslektioner använder man sig av flera olika bollspel på grund av att få elever att lära sig komplexa rörelser så som springa, kasta, fånga och hoppa. Det visar sig även vara bra för det sociala samspelet mellan olika individer. Elevernas samarbetsförmåga provas samt deras sida av att visa respekt för lagkamrater och motståndare. Det tas även upp vilka bollspel som används mest och minst.

Slutsats

Bollspel har länge varit en central del i idrottsundervisningen och kommer säkerligen vara länge framöver. De traditionella bollspelen som fotboll, handboll, basket och innebandy är fortfarande stora och står stadigt som de viktigaste bollspelen att lära ut till eleverna medan tennis och de mer kulturella spelen som lacrosse och softball inte alls slagit i genom i undervisningen. Dels för att intresset inte finns för dem men också för att flera olika ramfaktorer spelar in.

Innehållsförteckning

1.1 Inledning.....	1
2.1 Bakgrund.....	2
2.2 Idrottens bakgrund ur ett historiskt perspektiv.....	2
3.1 Syfte.....	4
4.1 Tidigare forskning.....	4
5.1 Metod.....	5
5.2 Urval.....	5
5.3 Bearbetning av material.....	5
5.4 Forskningsetiska principer.....	6
6.1 Teoretiskt perspektiv.....	6
7.1 Begrepp.....	7
8.1 Resultat.....	7
8.2 Vad lär sig eleverna av bollspel?.....	7
8.3 Finns det bollspel som är mer värd än andra att lära ut och i så fall vilka?.....	10
8.4 Vilka för- och nackdelar finns det med bollspel?.....	11
8.5 Vilka bollspel används mest under idrottsundervisningen? Varför?.....	13
8.6 Vilka bollspel utövar ni nästan aldrig och varför?.....	15
9.1 Metoddiskussion.....	16
10.1 Resultatdiskussion.....	17
11.1 Vidare forskning.....	19
Käll- och litteraturförteckning.....	20
Internet.....	21

1.1 Inledning

Det har länge varit uppe på tapeten att det är mycket boll i idrottsundervisningen i skolan. Det finns många delade meningar om detta är bra eller dåligt.

I gamla läroplanen LPO94 så var inte bollspel en central del, heller inte i den nya Lgr11. Trots att bollspel inte nämns i läroplanen, ibland i vissa skolors lokala kursplaner men inte alla, så är det den aktivitet som är mest populär under idrottsundervisningen. Detta har bekräftats genom ett flertal undersökningar. Redan 1968 visar en undersökning att bollspelets plats i idrottsundervisningen fick hela 35 % (Engström 1969 s 16). Från en undersökning ca 20 år efter den så upptog bollspel 38 % av undervisningen (Carlsten 1989). I den senaste undersökningsstudie som jag har hittat från 2001 så stod bollspel för ca 30 % av undervisningen, lite mindre i de lägre åldrarna, 25 %, medan det i årskurs nio var uppe i 35 % av idrottsundervisningen (Larsson & Redelius 2004 s 53-54).

Bollspel är inte bara vanligt i skolan, utan också väldigt uppskattat av eleverna. Där av den stora volymen av bollspel i skolan kanske. De elever som intervjuas i den här studien tyckte alla om bollspel som också bekräftar undersökningen från skola, idrott och hälsa, SIH 2001. I den undersökningen så fick elever i årskurs nio svara på vilka tre aktiviteter, av 27 möjliga, som eleverna gillade mest och vilka de gillade sämst. Av de 310 pojkar som tillfrågats så tyckte 67 % att bollspel var med bland de tre aktiviteter som de gillade bäst och av 328 tjejer så tyckte 46 % att bollspel var en av de tre som uppskattades mest (Larsson & Redelius 2004 s 158).

Bollspel nämns som sagt inte i läroplanen och finns inte med specifikt i styrdokumentet. I kursplanen för idrott och hälsa i Lgr11 står det att eleverna ska kunna ”röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang” (www.skolverket.se 2012-12-08). Det står även att ämnets syfte är att

”Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra. Undervisningen ska skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter och bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga” (www.skolverket.se 2012-12-08).

Det här syftet gäller även i bollspel. Idrottslärare kan tycka att bollspel är ett utsökt sätt för eleverna att lära sig samarbeta, visa respekt för andra och utveckla sin egen tilltro till fysisk aktivitet. Detta är ett bra och starkt argument till att använda mycket bollspel i

idrottsundervisningen. På grund av bollspelens förmåga att tvinga elever till att röra på sig för att undvika eventuella passningsskuggor, skapa ytor till medspelarna samtidigt som man ska skärma av ytor till motspelarna så blir det automatiskt en hög aktivitetsnivå som är viktigt inom ämnet Idrott och Hälsa.

2.1 Bakgrund

Den svenska idrotten växte fram med hjälp av urbaniseringen. Med urbaniseringen kom jobben som gjorde att människor fick fasta arbetstider och var lediga sena eftermiddagar och kvällar till skillnad från bönderna. Detta gjorde att begreppet fritid fick en ny innebörd. På fritiden började människor att idrotta. Det växte fram idrottsföreningar runt om i landet och detta smittade av sig även till skolorna (Blom & Lindroth 1995).

”Gymnastik med lek och idrott” (Blom & Lindroth 1995 s 270) introducerades till folkskolorna 1919. Linggymnastiken stod fortfarande i centrum men skulle kompletteras med lek och idrott. År 1950 kom en vändpunkt för skolidrotten, när föreningsgymnastiken sportifierades och tog avstånd från den tidigare linggymnastiken (Blom & Lindroth 1995). Idrottsrörelsen och skolan började samarbeta mer och mer och detta gjorde att tävlingsidrotten trängde in i skolan. Detta ledde till att idrotten började få mer betydelse än gymnastiken i skolan, särskilt efter att man lämnat värderingarna om att varje man och kvinna skulle vara försvarsförberedda för att försvara sitt land (Blom & Lindroth 1995).

2.2 Idrottens bakgrund ur ett historiskt perspektiv

Under sent 1700 tal och början av 1800 talet så var det stora debatter om hur viktigt det är att fostra barnen till en bra fysik. Under den här tiden var det främst två personer som missionerade för att det skulle införas så kallade kroppsövningar i skolan. Detta var Per Henrik Ling och Anders Otto Lindfors. För att få med så många som möjligt kunde man inte ha ridderliga övningar på grund av den ekonomiska biten utan en ny form av fysiska aktiviteter krävdes. Det skulle utformas ett nytt system inom gymnastik som alla kunde få tillgång till (Annerstedt 1995 s 99).

När Sverige i början av 1800 talet förlorade mark till Finland så ansåg svenska folket att vi var tvungna att utveckla vår fysiska förmåga för att kunna försvara landet. Genom detta så fick riksdagen igenom ett beslut om att upprätta Gymnastiska Centralinstitutet (GCI). Man ville att det här arbetet skulle börja redan i tidig ålder så att eleverna i skolan kunde få bra fysiska förutsättningar. Det infördes därför diverse kroppsövningar likt militärens sätt att jobba.

År 1820 blev gymnastik obligatoriskt i skolan på grund av en ny skolordning. Vilken lärare som helst fick inte hålla i gymnastiklektionerna utan var tvungna att ha en examen från GCI (Annerstedt 1995 s 99). Den här utbildningen innebar att lärarna behövde kunna bemästra både praktiska moment inom gymnastiken samt teoretiska (Annerstedt 1995 s 105).

Gustaf Nyblaus, som var föreståndare för GCI, införde estetiska moment i utbildningen. Han införde också ett inträdeskrav på GCI år 1864 som innebar att man som manlig student var tvungen att förutom ha en god fysik även tagit studentexamen. De kvinnliga eleverna hade till en början inte samma krav men det infördes år 1887 (Annerstedt 1995 s 118). I folkskolestadgan som infördes 1842 så var gymnastik obligatoriskt i skolan, men det var delade meningar om vad som skulle förekomma på lektionerna på grund av brist på material och lokaler men även utbildade gymnastiklärare.

Under början av 1900 talet så var gymnastiklärarutbildningen utsatt för sex olika utredningar. 1934 slogs det igenom en omorganisation och det fastställdes för första gången en timplan för utbildningen. Timplanen skulle omfatta praktik och undervisning, anatomi, gymnastikens teori, fysiologi, lekens och idrottens teori, psykologi, pedagogik med mera. Studenterna skulle få betyg i undervisningsskicklighet, teoretiska ämnen samt deras personliga färdigheter rent praktiskt att kunna utföra vissa vitala övningar. Idrotten fick högre antal timmar i undervisningen och vetenskap om beteende inkluderades i undervisningen (Annerstedt 1995 s 119).

De ökade undervisningstimmarna från 300 timmar till 800 timmar gjorde det möjligt att bredda utbildningen och få prova på flera aktiviteter. Kvinnorna hade bara en tredjedel av männens idrott på grund av att de stora lagspelen som fotboll, bandy, ishockey och handboll ansågs vara manliga idrotter. Kvinnorna skulle istället lära sig rytmik, konståkning och dans. Utbildningen var länge könsdelad, samgymnastiken tog rum så sent som 1974 på GIH i Örebro (Annerstedt 1995 s 119).

Läroplanen har genom åren förändrats mycket när det gäller idrottsundervisningen. Den första förändringen i idrottsundervisningen kom i Lgr69, då undervisningen skulle årtids anpassas så som att aktiviteter som bollspel och gymnastik skulle först och främst utföras inomhus och skidåkning, friidrott samt enstaka bollspel skulle genomföras utomhus (Sandahl 2005 s 83).

Så sent som början av 1980 talet kom återigen en läroplan som förändrade idrotten i skolan, ganska radikalt. En lång historia av att tjejer och killar haft idrottslektioner separat blev nu bruten. De samkönade idrottslektionerna blev nu ett faktum. Namnet på ämnet byttes också från gymnastik till gymnastik, lek och idrott (Sandahl 2005 s 84).

Den näst senaste stora skolreformen gjordes 1994. Då menade man att namnet skulle bytas till Idrott och Hälsa därför att i lektionerna ansågs det vara mer än bara idrott. Friluftslivet fick en större plats på grund av att eleverna skulle bli mer miljömedvetna. De gamla huvudmomenten så som i olika idrottsgrenar blev nu utbytta till allsidiga rörelser och aktiviteter. Gymnastiken och bollspelen nämns inte längre. Tack vare det nya namnet Idrott och *Hälsa* blev även en stor del av undervisningen att lära eleverna hur kroppen fungerar och vad den behöver för ett hälsofrämjande liv (Sandahl 2005 s 93f).

3.1 Syfte

Drygt en tredjedel av idrottslektionerna innehåller någon form av boll, enligt statistiken. Så behöver det inte vara på alla skolor men den generella statistiken säger det. Skolan som studien är gjord på är en av många skolor som har mycket bollspel på idrottsundervisningen. Syftet med den här undersökningen är att undersöka varför man använder bollspel till så stor del av idrottsundervisningen.

- Vad lär sig eleverna av bollspel?
- Vilka bollspel används mest under idrottsundervisningen?
- Vilka bollspel används minst under idrottsundervisningen?
- Vilka för- och nackdelar finns det med bollspel?

4.1 Tidigare forskning

Under flera år har det forskats om att det är mycket bollspel i idrottsundervisningen. Två tidigare studier har hittats för att inspirera den här studien. Den första är: **Bollspel som arbetssätt**. -*Sex gymnasielärares syn på bollspel som hjälpmedel för att uppnå målen i idrott och hälsa*. Skriven av tre studenter från högskolan i Gävle och handlar om hur lärare använder sig av bollspel i skolan för att nå målen inom Idrott och Hälsa A på gymnasiet. Den andra är skriven av Dan Wiorek, lärare på GIH i Stockholm och heter **Idrottslärares erfarenhet av undervisning i bollspel** - *en jämförelse av tre olika undervisningsmodeller i bollspel* som handlar om hur man lär ut bollspel på bästa sätt.

Dessa undersökningar har hjälpt den här undersökningen att hitta sin egen nisch och fortsätta forska om hur bollspel används ute i skolor.

5.1 Metod

Den här studien behandlar varför bollspel får så stor del i idrottsundervisningen. Varför vissa spel är svårare att utföra än andra, det finns kanske inte ekonomiska möjligheter, utrymme, tid och andra ramfaktorer som spelar in.

Den här studien analyseras med hjälp av ramfaktorsteorin samt läroplansteorin. De här två teorierna kan vara begränsande för vilka bollspel som undervisas ute i skolor. Vissa innerstadskolor har väldigt svårt att hitta bra lokaler eller bra platser utomhus för att kunna bedriva en idrottslektion som förmedlar trygghet och självförtroende (Bandura 1975).

Undersökningen är gjord på en skola som ligger öster om Stockholm i Värmdö kommun. Det är en relativt liten skola, F-9 grundskola med bra förutsättningar och fina lokaler som gör det möjligt att använda sig av flera olika bollspel. Skolan ligger också i ett grönområde där man har väldigt nära till naturen och sportanläggningar.

5.2 Urval

Två idrottslärare på skolan intervjuades och fyra elever i skolår 8. Ett bekvämlighetsurval gjordes när det bestämdes vilka som skulle intervjuas. Varför elever i skolår 8 valts är för att de ansågs kunna ge mycket bra tankar och svar kring bollspel i skolan. En kvalitativ studie gjordes för att få så utförliga svar som möjligt, genom viss erfarenhet av enkäter så blir det kortfattade svar och mycket arbete som inte ger lika mycket information och inte lika djupgående svar.

Lärarna intervjuades en och en medan eleverna inte kände sig bekväma med detta utan bad om att få intervjuas i gruppform, två och två för att kunna bolla idéer med varandra.

5.3 Bearbetning av material

Under intervjuerna användes en telefon för att spela in vad personerna sa istället för att på plats anteckna i ett block och kanske missa viktiga delar. När man skriver ned intervjuerna rakt av så blir det ibland lite osammanhängande meningar på grund av att talspråk och skriftspråk är annorlunda. Intervjuerna har skrivits ned så ordagrant som möjligt men det kan vara enstaka utfyllnadsord som tagits bort, på grund av att göra det lättare att förstå, men som inte ändrar deras resonemang. Materialet har transkriberats och brutits ned för att kunna analysera och hitta skillnader samt likheter mellan de olika personerna. Det här gjordes även för att få fram det som är mest relevant till den här studiens teoretiska utgångspunkter.

5.4 Forskningsetiska principer

Under intervjuerna så har det tydligt framkommit att studien är en forskningsuppgift och att de tillfrågades namn inte kommer att nämnas i studien.

Informationskravet innebär att den eller de tillfrågade att vara med i studien ska ha informerats om vad syftet med studien är samt deras villkor som gäller för deras deltagande. Det har även förklarats för de tillfrågade att det är frivilligt och att de har rätt till att avbryta deras medverkan.

Samtyckeskravet betyder att forskaren ska ha samtycke från de tillfrågade. Lärarna som intervjuades är långt över femton år medans eleverna bara är fjorton. Samtycke inhämtades från elevernas föräldrar och lärarna hjälpte till att hitta elever som de tyckte var kapabla till studien.

Nyttjandekravet innebär att uppgifter om enskilda personers tankar, inte får användas som icke-vetenskapliga studier eller kommersiellt bruk. Det får heller inte lånas ut till någon annan för olika syften.

Konfidentialitetskravet betyder att "All personal i forskningsprojekt som omfattar användning av etiskt känsliga uppgifter om enskilda, identifierbara personer bör underteckna en förbindelse om tystnadsplikt beträffande sådana uppgifter" (Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning s 12. pdf).

6.1 Teoretiskt perspektiv

De ekonomiska förutsättningarna för en skola kommer från kommunen. Därför har vissa skolor bättre förutsättningar än andra, det vill säga hur och var de ligger i landet (Lundgren 1999 s 33). Eftersom att staten bidrog med pengar till lärarlöner så byggdes ett omfattande regelverk upp för att se om organisationen, som den lokala skolan fick, var optimal i förhållande till statsbidraget. Under 1960 talet så formades också läroplaner som innebar att det i alla skolor skulle vara likvärdig undervisning. Då kunde kunskapens innehåll styras i de enskildas kursplaner (Lundgren 1999 s 33). Genom att staten kunde bestämma vad som fanns med så kunde utredningar visa på att likvärdigheten i svensk skola jämfört med närliggandes länder var bättre (Lundgren 1999 s 34).

Ramfaktorer är begränsningar eller möjligheter för att kunna utföra någon form av undervisning. Det kan vara olika hinder så som ekonomiska, tidsmässiga eller fysiska orsaker som gör att en idrottslektion inte alltid går att utföra (Linde 2000 s 52).

Vad står det egentligen i läroplanen och kursplanen? Hur kan man tolka det och få fram argument till att ha mycket bollspel under idrottslektionerna.

Enligt Göran Linde så får läraren en stor roll i betydelsen av vad som ska finnas med under lektioner på grund av att läraren själv får tolka kursplanen. En faktor som spelar in vad undervisningen kommer att innehålla kan enligt Linde vara lärarens egna intressen och erfarenheter.

7.1 Begrepp

Här beskrivs ett par begrepp som används i resultatet.

Pedagogiska regler innebär att man som lärare kan använda sig av olika regler för att hjälpa vissa elever, exempelvis de elever som är bollovana och inte har samma erfarenhet till bollspel som andra bollvana elever. Läraren försöker anpassa spelet så att alla har en rimlig chans att göra sitt bästa ifrån sig. Skolidrotten och föreningsidrotten skiljer sig på så vis att alla ska få vara med i skolidrotten på ett eller annat sätt och då behövs olika pedagogiska regler (Bolling).

Bollekar är ett begrepp som inte ligger långt ifrån bollspel men som betyder att man använder sig av lekar istället för riktiga spel. Det kan vara påhittade lekar som innehåller en eller flera bollar. Lekar som leder fram till det färdiga spelet. Den här typen av lekar har blivit populära på den skolans idrottslektioner jag har gjort min undersökning på (Bolling).

8.1 Resultat

Resultatet behandlar vad intervjupersonerna har svarat på diverse frågor och deras tankar och idéer kommer att citeras. Deras resultat kommer även att sammanfattas.

8.2 Vad lär sig eleverna av bollspel?

”Boll är en fantastisk leksak så att säga, det är en sak som jag tycker små barn ska ha redan från början. Små bollar, stora bollar, mjuka bollar, bollar som studsar. Det är en av sakerna som föräldrar kan förbereda sina barn motoriskt och komma till skolan och kunna kasta och fånga bollar. Jag ser direkt vilka som är lite bollvana och vilka som absolut inte har lekt med bollar, så det tycker jag är en fantastisk leksak.” (B)

”Ute i samhället finns det mycket boll och bollspel och vi tycker att elever ska ha bollar från tidig ålder men kanske inte lagspel och att vi räknar poäng från början utan mycket teknikövningar med banor som du har boll i, sådana som studsar, bollar som är mjuka som kan kastas och fångas. Jobba med en kompis så får man ju in det med detsamma, jobba i små grupper utan att direkt tävla med varandra.” (B)

”Ja, jag tycker bollar är bra. Det fungerar väldigt bra tycker jag, det beror på vad man gör för någonting. Det behöver ju inte vara att man kör elvamanna fotboll liksom med en boll, utan varje gång vi har bollar så gör man på en nivå där alla tycker att det är kul att vara med, det är ju det som är utmaningen. Bollar tycker jag är ett jättebra redskap att jobba med oavsett om det är vanligt bollspel eller om det är nån lek eller om det är dans/rörelse, det blir ett fokus på någonting och många blir koncentrerade. Så jag tycker att det är ett utmärkt hjälpmedel.” (M)

”Sen kommer man till alla dessa bollekar som finns och för massor av år sedan så var det bara hårda bollar som man kastade på varandra och folk blev bollrädda som de sa. Nu är det fler mjuka bollar och det är ytterst sällan som elever säger att de är bollrädda. Och man har mycket sådana här typ släkt med spökboll men som innebär att man ska rädda hem elever som blivit tagna och hjälpa varandra så att det inte bara är att kulla. De tycker jag är bra och skojiga. Och alla bollekar som leder fram till basket, handboll alla sådana här basketfia och plintboll och doppboll. Det finns ju jättemycket skojiga bollekar på vägen så att säga.” (B)

Lärarna är överens om att bollar är bra för eleverna och ska användas tidigt i skolan. Dels för att det ger motoriska färdigheter och en koncentration på någonting. De säger också att det är enkelt att anpassa så att många elever kan vara med på ett eller annat sätt vilket också nämns i läroplanen. De säger också att utvecklingen hela tiden går framåt och bollarna utvecklas hela tiden, förr var det bara hårda bollar men nu finns det många mjuka bollar som gör att det sällan är elever som är bollrädda. Genom att använda mycket bollar tidigt i undervisningen menar de att elever inte i lika stor utsträckning som förr blir bollrädda. Det finns också många bra bollekar på vägen fram till det färdiga spelet som gör att fler elever kommer in i tänket kring bollspel.

”De tycker att det är roligt, många älskar boll, absolut gör de det. Jag tycker också att det ger mycket motoriskt, kasta fånga studs springa, ha koll på koordination och balans. Det ger jätte mycket att leka med en boll. Vi använder ju till och med mycket bollar på vår specialidrott där vi har barn med motoriska svårigheter eller koncentrationssvårigheter, det kan vara en sådan enkel övning att det är skott på mål för att de är dåliga på att vänta på sin tur, att inte trängas, att blir det mål så får man ta det

och då byter man målvakt och lite så. Så även på den nivån där man har svårt för bollar så är det meningsfullt med bollar tycker jag. Och ungarna älskar bollar, faktiskt gör de det.” (B)

”Ja men det är ju en trygghet och känna att man kan jobba med boll, det beror ju på vad man använder bollen till. Det är ju läraren som styr vilken inriktning det ska vara, visst vi har lekar där om man tar en sådan lek som spökboll till exempel som många har som en lek. Det är ju en utklassningslek höll jag på att säga, där ska man liksom slå ut andra vilket inte alltid är så himla positivt, sådana som är rädda för boll eller bollovana det jobbar vi ju en hel del med liksom så att man får ju ta hänsyn till dem naturligtvis och det är ju inte kul om man går in och har några som kastar stenhårt och några som tycker att det är något fruktansvärt. Det är där jag menar att man kan gå in och titta och hitta på olika varianter av spökboll som vi har, till exempel ambassaden som är en lek som det finns flera andra roller, där det gäller att kasta ärtpåsar för att befria, att man då kommer ifrån bollarna litegrann och att man jobbar, öh dem som är lite försiktiga med boll, vissa har ju inte den med sig från yngre ålder, föräldrar kanske som inte har lekt med bollar med dem, de har aldrig varit med i föreningsliv och så, det är lite främmande för dem med bollar. Här i skolan tycker jag ändå att man kan anpassa det så att de tycker att det är roligt, jag har många elever som tycker bollar är si och sådär men de hittar liksom alltid någon grej och många tycker att det är kul när vi har sådana här valbara saker då kanske man lägger in en bollövning och sen har vi någonting som passar andra, till exempel redskap och så vidare och att man kan jobba på olika sätt. Det behöver inte alltid vara en bollsport utan jobba i en hinderbana motoriskt med en boll till exempel att man har en boll med sig där. Det ställer ju lite högre krav, det är ett jättebra hjälpmedel att komma igång och få många olika moment med koncentrationen och hålla den här bollen i schack när du ska gå över ett hinder till exempel. Motoriken och balansen tränas också. Bollar är jättebra att ha med där. Absolut.” (M)

”Det är oftast mycket samarbete och sen är det ganska enkelt eftersom att vi redan har planen så är det bara ta en boll och ge ut och då har man vad som behövs.” (elev 2)

”Samarbete och sen måste man kanske också tänka efter lite liksom, man kan inte bara springa på i fotboll utan man måste liksom planera lite hur och vad man ska göra. Kommunikation och koordination. Vissa tänker nog typ så här att killar de ska spela

bollsporter och tjejer de ska typ dansa. Och då är det bra att man som tjej kanske får prova på andra bollsporter och se vad man tycker är kul och så där. Jag kan ju vara tjej och kanske inte alls gilla att dansa och någon kille kanske inte alls tycker om bollsporter utan att dansa istället. Alla får prova på allting.” (elev 3)

Lärarna ser bollen som ett bra redskap. Det hjälper elever att lära sig mycket motoriska grunder så som att kasta, fånga, studsa etc. Lärarna trycker på att vissa som är bollovana och lite bollrädda kan utvecklas mycket om man har mycket bollspel och varianter på bollspel som gör det enklare för vissa elever att förstå och lära sig tycka om bollen. De tycker också, precis som eleverna, att eleverna lär sig att samarbeta och det sociala samspelet.

Speluppfattning talar en elev om, att det inte bara är att springa när man spelar fotboll utan man måste planera hur man ska springa och vart. Eleven säger också att det är viktigt att ha mycket bollspel för att få prova på vad man som elev tycker är roligt och försöka hitta ett intresse och utveckla sig i det.

8.3 Finns det bollspel som är mer värd än andra att lära ut och i så fall vilka?

"Nja, man får väl kanske vara lite sig själv närmast, jag tycker att volleybollen är fantastisk om man kan få snurr på den, den är så svår den är jätte svår, men när den kommer igång så är det helt underbart att ha motståndarna på andra sidan nätet, för då menar jag att då kan man spela tjejer, killar öh yngre, äldre. Du kan som vuxen spela det på midsomrar och barn kan vara med, alltså jag ser så långt fram, det är ett skojigt spel och man kan skoja med varandra på en lagom nivå, inte trakassera men man kan skoja lite med varandra, så volleybollen tycker jag är fin. Däremot så kanske det finns andra spel som typ handbollen som är mer rörlig, man får svettas mer och springa mer och röra sig mer. Så jag tycker, vi har ju upp till årskurs 9, niorna börjar bli riktigt duktiga på att leka, spela, handboll basket också. Jag tror nästan dem före fotbollen. Vi har inte lika roligt i fotbollen utomhus tillsammans, där syns det vilka som spelar fotboll och vilka som är totala amatörer. Det är svårare att umgås med fotboll som ett sätt att motionera så att säga än handbollen inne, basketen inne, volleybollen. I fotboll har vi då mera typ sådana här konfotboll övningar som inte är riktigt fotboll mot två mål utan mot fyra mål. Det funkar alldeles utmärkt. Man kan ha en avvaktande roll en stund om man vill och man kan vara jätte på om man vill, där tycker jag att dem, man kan umgås,

snabba på och dem som vill ta det lite lugnare. De får plats inom samma lek så att säga.” (B)

”Nej, jag tycker nog inte att någonting är mer värt än andra utan det viktiga är att alla tycker att det är roligt med bollar. Visst, mycket om man kör på basnivå med dem yngre åldrarna så tycker jag att kasta och fånga är en fantastisk övning liksom där man kastar fram och tillbaka, det är ju ingen bollsport på det sättet utan själva bollsporterna tycker inte jag att man jobbar jättemycket med utan det man tänker på när det är bollsporter är att många är ju liksom besläktade med varandra, det här med speluppfattning och sådana saker och att det är ett socialt samspel. Det är väl så mest jag använder det, inte så mycket som att jag går in på detaljnivå med någon bollsport så, utan mera så där att det blir ett socialt spel.” (M)

Ena läraren tycker att man får vara sig själv närmast. Att lärarens intresse avgör om vissa bollsporter får mer plats i undervisningen. Den här läraren tycker att volleybollen är bra för att slippa den fysiska kontakten som kan skapa osämja i andra spel. Även vissa varianter på fotboll som inte är det färdiga spelet fungerar bra. Handboll och basket är också två sporter som fungerar bra och används ofta. Läraren pratar också om att det är viktigt att elever få med sig kunskap långt fram i livet så att de kan använda sig av den när det vankas tillfälle. Den andra läraren tycker att målet med bollspelet är att alla tycker att det är roligt. I yngre åldrar tycker läraren att kasta och fånga är en bra övning för att få elever på rätt väg. Ena läraren säger att många bollsporter är besläktade med varandra och att det är viktigt att eleverna förstår vad speluppfattning är och att det är ett socialt samspel istället för att gå in på detaljer i alla sporter men anser inte att något bollspel är mer värt att lära ut.

8.4 Vilka för- och nackdelar finns det med bollspel?

”Ja, fördelarna tycker jag som jag sa tidigare här också är det sociala samspelet, att man tränar eleverna på det här att alla är viktiga i en lagsport. Sen är det väldigt stor skillnad på föreningslivet och bollspelet i skolan. Många har ju kommit in med inställningen att, oj, nu gäller det att slå ut andra och trycka till andra i bollsporter och sådant. Det tycker jag vi har kommit undan med på skolan rätt bra, att vi har haft diskussioner om det hela tiden att här i skolan handlar det om att alla kan vara med trots att man inte är en van bollspelare eller har jobbat mycket med boll. Det tycker jag att de flesta har accepterat väldigt bra. Så att fördelarna är att många tycker att det är roligt, det fungerar väldigt

bra, rent socialt. Att man kan nivå anpassa det på ett enkelt sätt. Genom att använda flera bollar och ta bort fokus på att det ska vara, det är en nackdel med en bollsport om man lägger in det som idrottslärare, lägger in en övning där det bara är en boll och där det kan bli stoppat, okej nu har vi fokus och en tar tag i bollen och de andra blir stillastående eller någon som är dominant. Så att den biten är väl, och att man får passa sig för fällan med det här att man ska, att en ska vara dominant och liksom visa sig trycka bort andra för att få fördelar i spelet som händer i föreningslivet där många ledare uppmanar till att trycka till lite med axeln så att du får fördelar och det är ju på en högre nivå men jag märker att det går ner i åldrarna, många som kommer hit som vi har problem med samarbetsmässigt beror ofta på att de får lära sig det i föreningslivet, eller vid flera tillfällen har jag märkt att det har varit så. Att de kommer hit och tror att, Jag tryckte ju bara till med axeln! Det får man ju göra i fotboll. Lite så, men i handboll så är det ju lite tufft säger de och Jag spelar handboll och då får man gå in och trycka till lite. Ja, men då får man ha den här diskussionen att kanske inte alla är vana vid att just spela på ditt sätt utan här i skolan spelar vi på ett sätt och i föreningen, ditt lag spelar ni lite annorlunda och där spelar ni för att vinna, här spelar vi för att lyckas och göra ett bra resultat. Så nackdelen är väl som sagt att det kan bli för mycket fokus på någon person men det går liksom att plocka undan de bitarna.” (M)

”Ibland så är det ju så att skolans idrott och bollspel och samhällets och idrottsrörelsens bollspel krockar, för vi säger inte riktigt likadant, alltså hos oss är inte det viktiga att göra så många mål som möjligt utan det viktigaste är att laget tycker att det är kul, att man blir sedd och får passningar, att den duktige inte bara gör mål, utan det viktiga är att se de andra i laget och jag som lärare ser att en elev är duktig även om de passar kompisarna och inte bara gör mål själva så att säga. Sen är det ju en del som då, jag ska inte säga vilka sporter som kanske mest fostrar jätte vinnarskallar, men det är några som absolut inte kan ta en förlust så att jag tror att vi ska passa oss för att för tidigt ta in mål och räkna och vem vann och det där. Kan man avdramatisera det då är det skojigt. Nu har jag hållit på i jätte många år med att försöka avdramatisera vem som vann och hur många poäng eller mål det blev, och jag minns för, ja det kanske är 20 år sen, då var det en elev så här - Men B! Måste vi hålla reda på poängen? De tyckte det var jobbigt, ja mål, och sen körde dem igen och körde igen. Kommer man fram till det, då tycker jag det är jätteskoj. För det finns en del, blir det inte mål då fuskar dem och struntar i reglerna och tar nästa steg och det blir inte trivsamt då så att säga. Så en dröm är att man

kommer fram till att det inte är så himla viktigt, ja tjuvningen när det blir mål men sen räcker det. Inte tjöta och tjöta om vem som vann och varför och det var förmodligen för att de stod längre fram eller fuskade, så tycker jag. Inte för tidigt spel mot varandra och lyfta vinna och förlora. Snacka mycket om ödmjukhet tycker jag, att man ska spela så att alla kan få vara med för det är ju vårt mål i skolan, här är det tjejer och killar blandat, ja de som är med i idrottsrörelsen och de som inte är med, alla måste få plats så att säga. Ute i samhället så är det ju samma årgång, killar för sig tjejer för sig, det är något annat så att säga.” (B)

Fördelarna med bollspel är att många elever kan vara och är aktiva under bollspelslektionerna och att eleverna blir betydelsefulla i den roll man får. Även att man enkelt kan nivå anpassa spelet som gör att fler elever kan bli aktiva och tycka att det är roligt och vara med i bollspelet. Enkla förändringar som att lägga till fler bollar till exempel. De tycker också att samarbetet under bollspelen utvecklas och blir bättre mellan eleverna. Nackdelarna är att skolans ”anpassade spel” krockar med föreningslivets spel som kan innebära att vissa elever trycker till och skapar sig fördelar som de är vana vid men som helst inte ska vara med på skolidrotten. En sak båda lärarna tar upp är också att resultatet kan bli förvirrande för elever, vinna och förlora kan vara svårt för vissa elever och det måste man jobba med tidigt i åldrarna säger dem.

8.5 Vilka bollspel används mest under idrottsundervisningen? Varför?

”Vi spelar en hel del fotboll ute på ute perioden men det är under en begränsad tid och där lägger vi oftast in just konfotboll, det är sällan vi har vanlig fotboll och har vi vanlig fotboll då ser vi till att ha någon annan aktivitet också, eller någon variant på fotboll. Ofta har vi tre saker, vi slår ihop två klasser och så har vi tre olika aktiviteter. Det som är intressant att se är att när vi har vanlig fotboll och konfotboll att välja på, och sen kanske någonting annat, men har man bestämt sig för att välja någon av de här så väljer väldigt många som också spelar fotboll väljer ändå konfotboll för där blir det inte samma tävlingsmoment. Det är fortfarande ett tävlingsmoment men det är mycket lättare att lyckas i konfotbollen än det är i vanlig fotboll. I vanlig fotboll kan det bli på en helt annan nivå, sen är det ju jättekul när några tycker att det är roligt och att det blir ett spel, att det är valfritt, att elever har valt att gå och spela fotboll för då kan det bli en väldigt bra nivå. Jag tycker det är jättekul, jag menar att man inte alltid ska vara för försiktig och nu ska vi göra det här för att alla trivs med det här utan självklart ska man

få prova på vanlig fotboll om man vill det också. Och det har vi gjort med många lyckade resultat och att de tycker att det är jätte roligt på just ute fotbollen. Innebandy, basket och handboll använder vi mycket också. Vi har provat på även att köra innebandy nere på konstgräset på stor plan, många spelar innebandy så vi tänkte att vi tar ner innebandymålen och så kör vi där nere, och man får helt andra ytor och ett helt annat underlag. Sen diskuterar vi, vad hände nu liksom, bollen rullar ju inte riktigt på samma sätt och vi har provat lite olika bollar och sådana saker och det tyckte de var jätte spännande. Variationen är väldigt viktig.” (M)

”Bollekar använder vi oss av mycket. Även de traditionella bollspelen som innebandy, handboll, volleyboll, basket och fotboll undervisar vi mycket i. Det som fungerar bäst är de här bollekarna, allt ifrån kryssarkungen, rödmyror och svartmyror, ambassaden en slags spökboll där man kan vara rätt stora grupper men man har också kasta fånga och rädda hem varandra. Det tycker jag personligen om när man inte har bara ett mål med leken utan att det finns flera faser i den att kunna rädda varandra, både vara snabb och duktig att akta sig men också bry sig om andra. Eleverna tycker om de lekarna. Men som sagt när man då i 8an 9an kommer fram till att vi kan ha basket som ett sätt att umgås och motionera så är det väldigt kul att se. Lagom stora grupper, man byter avbytare smidigt, skojar, blir modigare och modigare och passar innan motståndarna hinner omringa en så att säga. Vi har ju ett spel också hörrudu som många tycker om det är det där multiboll eller quattroboll där man alltså spelar både innebandy, handboll, basket, fotboll samtidigt så att säga. O det tycker de om. Jag säger kanske fyra innebandy o då hoppar det ut fyra från varje lag och spelar innebandy. Då får man in mycket olika bollspel och variationen är viktig.” (B)

Båda lärarna tycker att de undervisar mycket i de traditionella sporterna som fotboll, innebandy, basket, volleyboll och handboll men också många olika bollekar som är specifika för just den här skolan. Första läraren drar paralleller med fotbollen, läraren menar att de har en lektion med valmöjligheter. Det riktiga spelet finns med men också varianter på det riktiga spelet som gör att fokuset på prestation och tävling minskar vilket gör att flertalet elever trivs bättre. Den andra läraren drar paralleller med basket och tycker att den fungerar riktigt bra att lära ut i äldre åldrar. Båda lärarna tycker att variationen är viktig och därför använder de flera olika typer av bollspel under lektionerna.

8.6 Vilka bollspel utövar ni nästan aldrig och varför?

”Tennis, väldigt svårt. Skulle vi spela tennis inne i vår hall så kanske 4 man kan röra sig och 45 får vara stilla. Vi kör ju ofta småplaner, det är ju nästan aldrig heller handboll på full plan för då skulle bara 14 personer spela och så får 35 personer sitta still så oftast så är det ju små mål som gäller både i basketen och i handbollen. Volleybollen är väl den enda som faktiskt spelas över riktig plan. Så det är väl utrymmet och att vi vill ha alla aktiva så mycket som möjligt, så få avbytare som möjligt, det är liksom vår tanke med det hela. Så har vi lite fotboll inomhus för vi har bra fotbollsplaner utomhus. lite så resonerar vi också, men hög aktivitetsnivå vill vi ha. Lacrosse och softball har vi som lite uppiggande moment utomhus. Softbollen har vi faktiskt skaffat in så vi har handskar till nästan hela klassen och lite så. Den kulturella och ekonomiska biten spelar också in varför vi har mindre av vissa bollsporter, även den höga skaderisken måste man tänka på som idrottslärare.” (B)

”Det är väl inga sporter som jag undviker direkt. Tennisen är svår att utöva och vi har aldrig kört det mer eller mindre. Dels har vi inga tennisplaner nära till hands och ska man spela inne i salen så blir det för mycket elever som är inaktiva och aktivitetsnivån blir för låg på eleverna. Sen lacrosse har vi jobbat med och fixat material. När vi körde på stor yta så funkade det inte så bra på grund av ovana spelare som inte rörde sig så jag delade upp i mindre lag. Men det handlar om säkerhet också, några i de yngre åldrarna är för vilda och ingen kontroll på var de har varandra och nästan sopar till varandra med klubborna när de ska passa bollen. Även om jag körde med pedagogiska regler så som att de inte fick vara närmre än 2m. Många tyckte att det där var lite läskigt. Skaderisken gör nog att jag undviker just lacrosse. De äldre tycker att den är rolig. Baseboll och boboll har vi kört men framförallt med lite äldre elever. Kulturen spelar in lite, det är inte så stora sporter i Sverige och därför undviks dem lite. Som sagt så är det skaderisken och beroende på om materialet finns, den ekonomiska biten. Det är ju lättare att strukturera upp en fotbollslektion till exempel.” (M)

”Tennis har vi aldrig kört. En hel klass kan ju inte köra det på grund av att max fyra personer kan spela och i en klass är man för många och då får man sitta och vänta.”
(elev 3)

”Om man spelar tennis till exempel, vad ska de andra som inte spelar göra då? Det går

inte så därför har vi aldrig kört det. Vi har heller inte så mycket lacrosse, vi har lite för lite klubbor och då går det inte heller att spela alla. Men vi har spelat det någon gång typ.” (elev 4)

Det blir mycket olika bollspel men oftast varianter på de riktiga spelen. Ingen av lärarna undviker några sporter men det har mycket med utrustning och lokaler att göra vilka bollspel som inte används så mycket. Även skaderisken är hög i vissa spel och därför undviks dem säger lärarna. De tror också att det kan bero på den kulturella aspekten, sporter som inte är speciellt stora i Sverige ligger inte närmast till hands att delge eleverna. Lärarna säger också att de vill ha så många aktiva som möjligt och att det är svårt att få alla aktiva om man undervisar vissa sporter så som till exempel tennis, softball och lacrosse.

9.1 Metoddiskussion

I den här studien valdes att använda intervjuer för att få så djupgående svar som möjligt. Detta visade sig vara väldigt bra och fungerade bra speciellt på lärarna som har en helt annan erfarenhet och är insatta i ämnet som diskuterades. När det gäller eleverna så var det svårt att få några konkreta och djupgående svar på grund av viss brist på intresse men också erfarenhet. Elever i skolår 8 valdes för att de skulle ge mer djupgående svar än yngre elever.

Det var inga komplikationer att få till intervjuer och det behövdes inte jaga på någon för att personen skulle ställa upp. Intervjuerna gjordes på en skola utanför Stockholm.

Lärarna intervjuades en och en medan de elever som intervjuades inte kände sig helt bekväma i att göra det. Dels för att många elever är blyga men även att de ville ha någon de kunde bolla lite med. De fyra elever som ställde upp intervjuades i stället två och två, blandade kön. De här intervjuerna gav mindre än lärarnas men det var roligt och nyttigt att få höra hur de tycker och tänker om de här frågorna som rör undervisningen i skolan.

De två lärare som intervjuades kunde utveckla och gå in mer djupgående i de här frågorna och det var lätt att få bra och konkreta svar på mina frågor. En av lärarna har varit idrottslärare i drygt fem år medan den andre har varit det i över 35 år. Med deras erfarenheter så blev resultatet omfattande och flera olika infallsvinklar kunde analyseras.

Med hjälp av en telefon så spelades intervjuerna in och allt som sades transkriberades på datorn som var till stor hjälp. Hade anteckningar gjort på plats så hade det tagit oerhört mycket längre tid och viktiga detaljer hade fallit bort.

Frågorna som ställdes under intervjuerna gjordes efter att syftet med studien var färdigt. Frågorna som inte var relevanta gallrades bort för att få fokus på studiens syfte.

Urvalet som gjordes var en jämn fördelning på könen. Två elever och en lärare var av kvinnligt kön medan de tre andra var av manligt. Detta gjordes för att se om det var någon större skillnad i deras resonemang och tankar. Det var inte några signifikanta skillnader mellan personerna. Detta beror troligtvis på att alla jobbar tillsammans på skolan och har ungefär samma synpunkter. Om man hade tagit lärare och elever från två skolor så hade kanske resultatet blivit annorlunda.

10.1 Resultatdiskussion

För att knyta ihop syftet med intervjuerna så kommer här en diskussion om syfte och frågeställningar.

Idrottslektionerna har länge präglats av att ha med bollar i undervisningen. Även idag är det en stor del av undervisningen och kommer säkerligen att fortsättas med att präglas av detta i många år framöver på grund av olika skäl.

Vad lär sig eleverna av bollspel?

Både bland elever och lärare så uppfattar de att idrottslektionerna ska innehålla mycket aktivitet och mindre inaktivitet. Detta gör att många bollspel används under idrottslektionerna i skolan. De pratar mycket om att elever ska svettas och träna på det sociala samspelet mellan olika individer vilket många bollspel är väldigt bra på. Samarbetsförmågan ökar också hos elever när de tillsammans får hjälpa varandra och inse att alla är betydande i ett lagspel samt visa respekt för medspelare och motspelare. Som Lgr11 nämner så utvecklar eleverna också många komplexa rörelser när man använder bollspel, så som springa, kasta, fånga och hoppa (www.skolverket.se 2012-12-08).

Vilka bollspel används mest under idrottsundervisningen?

Tar man de här vanliga traditionella bollspelen som ofta utövas till exempel fotboll, basket, handboll, volleyboll och innebandy, som eleverna och lärarna säger, så får man automatiskt en hög aktivitets nivå på grund av att alla på något vis är delaktiga i spelet. Även om man inte har bollen så gäller det för eleverna att skapa ytor och möjligheter för en som har bollen. Man måste leta sig ifrån passningsskuggor och istället hitta en ny yta där man är fri. Ena läraren pratar om att eleverna ska lära sig speluppfattning och hur den är genomgående och mycket densamma i flera olika bollspel (M). En av eleverna tror också att det är smidigt för läraren att använda sig av dessa spel på grund av att planen redan finns så det är bara att slänga ut en boll (elev 2).

Elever och lärare styrker att målet med idrotten i skolan är att så många som möjligt ska vara fysiskt aktiva. Här tycker eleverna att vissa bollspel är riktigt bra och andra inte alls bra. De populäraste bollspelen på den här skolan är bollspel som innebär samarbete och ett socialt samspel som alla intervjupersoner tar upp i sina tankar och som även står med i läroplanen att det ska finnas med under idrottslektionerna (www.skolverket.se 2012-12-08).

En av lärarna pratar också om att man måste se lite till sig själv närmast. Som Göran Linde (2000) säger så har lärarens intresse en stor påverkan av vad som undervisas under lektionerna och man får tolka läroplanen lite som man vill. Båda idrottslärarna som intervjuades är väldigt bollintresserade och en av dem säger att volleybollen är ett av de bästa bollspelen att lära ut på grund av att man slipper den fysiska kontakten och därför håller den här läraren det bollspelet lite som en favorit att lära ut. Man riskerar då inte säkerheten på lektionen, att några elever ska krocka eller bli osams, och kan därför hålla mer fokus på vad eleverna gör rent tekniskt. Läraren säger också att många spel är sociala och bra att ha med sig i livet (www.skolverket.se 2012-12-08). Sociala bollspel som kan utövas av både yngre och äldre över hela världen har också ett högre prioriteringsvärde, medans bollspel som inte är av samma kulturella arv eller ekonomiskt svåra att utöva, prioriteras lägre (Lundgren 1999).

Vilka bollspel används minst under idrottsundervisningen?

Ser man till bollspel som inte används så flitigt så är det just för att lärare och elever inte tycker att de genererar lika mycket aktivitet som andra bollspel. Alla intervjupersoner tar upp att tennisen är helt utebliven i skolan på grund av att olika ramfaktorer spelar in (Lundgren 1999). Det finns inte tillräckligt med tid att ta sig till en tennisanläggning, utrymmet på skolan är för dålig och för att många elever blir inaktiva och får titta på när andra är aktiva. Den ekonomiska ramfaktorn spelar också in då det inte finns tillräckligt med inköpt material för att eleverna ska kunna utföra vissa bollspel (Lundgren 1999). Både lärare och elever påstår att materialet i vissa spel inte räcker till en hel klassuppsättning och då är det svårt att bedriva vissa idrottslektioner (Lundgren 1999). Sporter som lacrosse och softball utövas väldigt sällan på grund av dessa faktorer och det blir istället varianter av det färdiga spelet som utövas. Till exempel att man delar in färre personer i lagen och anpassar spelet med hjälp av pedagogiska regler.

En annan aspekt som lärarna tar upp är säkerheten på deras lektioner. Som lärare har man ett ansvar för att elever inte ska råka illa ut och därför sällas vissa bollspel bort som anses vara för farliga helt enkelt. Lacrosse och softball är exempel på sådana spel då läraren anser

att skaderisken är för hög och att elever kan tappa kontrollen och vispa till någon. Läraren måste ta hänsyn till detta i alla bollspel och anpassar därför spelen efter elevernas förmåga.

Vilka för- och nackdelar finns det med bollspel?

Alla intervjupersoner är överens om att bollspel är bra för eleverna. Redan i tidig ålder ska elever introduceras i bollspel men kanske inte det färdiga spelet. Lärarna menar att bollspel är enkelt att förändra och nivå anpassa vilket gör att bollspelen blir lättare att förstå och lära sig. Genom pedagogiska regler så kan man få elever som inte är bollvana att kunna vara med på en nivå där de ligger för tillfället. Andra fördelar är också att det oftast blir en hög aktivitetsnivå på eleverna som också är viktigt för lärarna att eleverna har (www.skolverket.se 2012-12-08).

Nackdelarna är båda lärarna fast bestämda vilka det är. Eftersom skolans idrott krockar med föreningsidrotten så har många elever svårt att acceptera skolans pedagogiska regler och att alla ska få vara med och lära sig. Därför kan det vara svårt för vissa elever att ta det lugnt och inte trycka till sämre elever för att skapa sig fördelar i spelet.

En annan sak som lärarna tycker är svår och ser som en nackdel är resultatet. Vem vann och vem förlorade? Båda lärarna försöker avdramatisera detta och försöka få eleverna att inse värdet i spelet och deras egen utveckling i stället för att alltid behöva vinna (www.skolverket.se 2012-12-08).

11.1 Vidare forskning

Inom området bollspel och ämnet Idrott och Hälsa vore det intressant med studier som tar upp problematiken med varför det blir en så pass övervägande del av bollspel på lektionerna. Det man kan forska vidare på inom det här området är hur det skiljer sig mellan skolor i innerstaden och förorten i större städer, skolor i större städer mot skolor i mindre städer eller orter. Det skulle vara intressant att se om det finns några skillnader i de här frågorna som tagits upp i den här studien gentemot andra skolor i Stockholm förorten eller närliggande Stockholm stad. Skolan som undersökningen gjordes på är ingen mångkulturell skola och det vore intressant att forska vidare på vilka bollspel som är mest och minst populära i en mångkulturell skola. Där kan nog resultatet skilja ganska betydande.

Käll- och litteraturförteckning

Annerstedt, C. (1995). *Idrottlärarna och idrottsämnet - Utveckling, mål, kompetens – ett didaktiskt perspektiv*. Göteborg. Vasastadens bokbinderi AB.

Askeberg, S. (1976). Pedagogiskreform verksamhet. Ett bidrag till den svenska skolpolitikens historia 1810-1825. *Årsböcker i svenskundervisnings historia*. Årgång LVI, volym 135. Stockholm; föreningen för svensk undervisningshistoria.

Bandura, A. (1975). *Social Learning & Personality Development*. Holt, Rinehart & Winston, INC: NJ.

Blom, K. Arne & Lindroth, Jan (1995). *Idrottens historia: från antika arenor till modern massrörelse*. Farsta: SISU idrottsböcker.

Bolling, B. (1996). *Bollspelsdidaktik, Idrotteket*. Stockholm: Idrottshögskolan. (27s)

Carlsten, Y. (1989). *Ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 8, rapport5:1989*, Stockholm: Högskolan för lärarutbildningen i Stockholm institution för pedagogik.

Engström, L-M. (1969). *Ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 8*, Stockholm: Lärarhögskolan i Stockholm pedagogiska – psykologiska institutionen.

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning ISBN:91-7307-008-4, Utgivare: Vetenskapsrådet, Copyright © Vetenskapsrådet, Tryck: Elanders Gotab. Pdf.

Linde, G. (2000). *Det ska ni veta! En introduktion till läroplansteori*. Lund: Studentlitteratur.

Lundgren, Ulf P. (1999). *Pedagogisk Forskning i Sverige* årg4 nr1 s31–41 issn1401-6788 Ramfaktorteori och praktisk utbildningsplanering. Skolverket, Stockholm.

Redelius, K. (2004) ”Bäst och pest!: Ämnet idrott och hälsa bland elever i grundskolans senare år”, i *Mellan nytta och nöje*, red Håkan Larsson & Karin Redelius (Stockholm: Idrottshögskolan s. 149-172).

Sandahl, B. (2005). *Ett ämne för alla?* Normer och praktik i grundskolas idrottsundervisning 1962-2002. Falun: Scandbook.

Internet

Lgr11

www.skolverket.se (2012-12-08).